

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

«VERGONYA ETERNA A AQUELLS QUE DESPRECIANT SON IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES». — Dante.

Les eleccions municipals

Lo desprestigi dels Municipis d'avuy ens porta a la memoria l'època gloriosa y esplendent dels Ajuntaments passats, no ja dels temps dels romans ni dels que funcionaven baix les lleys establertes per la rassa germanica, sino que concretant un xich més, nostra vista fargadora s'atura per un moment a examinar la importancia dels Municipis en plena edat mitjana desd' ahont arranca la modificació y amplifació de les lleys primitives, baix la compilació dels usos y costums.

L'immortal *Llibre de les costums escrites de Tortosa* es una bona prova de la rectitat y saviesa dels nostres antepassats, d'aquells ciutadans insignes que, conformantse a les condicions ètniques del nostre poble convertirem en lleys les costums legals, ab l'objecte de contenir la poderosa influencia del feudalisme y ab lo fi, nobilissim d'amparar lo dret del vassall.

Los enemics de l'antigor, los que més xarrutejen de liberals, los que calificuen d'època rancia a la època més brillant de nostra historia, deurien examinar tot lo passat pera convencers de que, juntament ab les pàgines hystòriques del nostre poble han sofert un daltabaix molt gran les practiques liberalissimes dels que al legislar s'inspiraven en l'amor a Deu y en la caritat y l'amor vers l'oprimit.

La cultura de la gent de Tortosa en plena edat mitja hauria de reflectarse en lo cor dels tortosins y espentejarnos pel camí de nostra regeneració per mitj d'una fermesa de caracter que no tenim, y ab l'ajuda del amor a la historia antiga, quina reivindicació ens duria a un periodo de benestar, prosperitat y engrandiment.

Avuy no s'fa mes que política: Res importa que les terres de conreu estigan abandonades per falta de camins; res ens importa que per falta de patriotisme Tortosa quede arreconada, morta la navegació, arruïnada lo comerç, perduda la industria. Les fires de bestiar moriren embolcallades baix lo jou d'una avaricia despòtica y no cal pensar en son restabliment mentres no s'torni al comú lo que era patrimoni seu, legitim, adquirit en virtut de savies disposicions; cremades aquestas expressament o corcades en los estants d'un arxiu humit, querat y polsós.

Si l'agermanament de la democrà-

cia, aristocracia y monarquia feu en aquella època benavirada que 'l nostre poble arribés a un grau de prosperitat que l'feya rich y gran per que no hem de procurar la imitació?

Tandebó aquest patriotisme civich ens portés a una regeneració veritable, reivindicant les lleys antigues de nostra pàtria que podriam modificar en quelcom y fins adaptarles a les necessitats dels sigles que tan poderosament avansen pel camí de la ciencia y del progrés.

Al parlar dels temps que foren, no fem més que buscar un espill que 'ns reflecten la veritat y ens separe d'aqueixa farsa d'avuy.

La immoralitat política ens ha fet pobres y desgraciats, malvats y rencorosos. Tota idea del bé se fon devant del temor a la infamia y a la calumnia, a que acudeixen los homes desesperats d'aquesta ó d'aquella conloga per imposarse al home límit en benefici del seu ideal polítich.

¡Tortosins! cal tindre abnegació; es hora ja de que 'ns preocupéssim del estat d'enfonzament de nostra ciutat, més que cap altra abandonada, més que cap altra sofrida y vexada per l'esperit d'una centralisació que 'ns arruhina.

Guaytém nostre porvenir, y al perdonar rancunies miserables deixondarem l'ànim y l'entusiasme esmortuït, en benefici de la mateixa pau y tranquil·tat que tan practicament anyorem.

Obehim la veu del nostre poble, tan agermanada ab la veu de nostra conciencia; portém al Municipi gent decent, de patriotisme, tan honrada y tan correcta, que sàpiga dimitir abans de permetre la més petita indignitat ni la més lleugera imposició.

Aquestes y no altres deuen esser les condicions de que deu anar revestit lo qui aspira a un lloch tan antipatich avuy y tan enlluernador en aquells temps benavirats.

Enfonzém lo funest régim imperant, y al derrocarlo, procurarem imprimir en les generacions qu'ara venen una nova sava que fassi d'un poble decadent una ciutat rica, tranquila y envejada.

Francesch Mestre y Noé.

Tortosa, Octubre de 1901.

Perqué volém moneda catalana

La memorable sessió del Congrès en la que nostres diputats exposaren tan

brillamment el programa del regionalisme catalá, va acabarse per una série de preguntas qu' en Romero, l'etern pallasso de la desacreditada politica espanyola, va fer a nostre digne representant, el doctor Robert.

Una de las preguntas va ser la de si voliám moneda catalana, y la resposta fou afirmativa per pat del nostre digne diputat; satisfet l'home de la barra, va dir que ja 'n tenia prou, que havia pres notas y que ja parlarian en altra ocasió.

De la resposta afirmativa donada a la pregunta, els diaris madrilenys n'han volgut treure la consecuencia de que som separatistas, puig essent la moneda un signe de sobirania, al tenir nosaltres la pretensió d'encunyar moneda catalana, donavam provas claras de que la separació y no l'autonomia era el nostre objectiu; la interpretació va fer efecte, y s'ha retret com argument de forsa pera combatrens, fins per la gent de casa nostra qu'encara no s'han format cabal concepte de lo molt lligadas qu'están certas qüestions econòmicas ab l'implantació de l'autonomia.

No es gens dificil demostrar el poch fonament que té la dita consecuencia; el dia que s'obtingués l'autonomia ó bé una amplia descentralisació econòmica y administrativa, la regió que la conseguís deuria convenir ab l'Estat el tant alsat que deuria satisfacer pera contribuir a las cargas generals.

Y arribat aquet cas, ¿no fora una contribució nova que pesaria ademés de la convinguda si pogués qualsevol ministre d'Hisenda encunyar plata pera ferhi l'benefici que fins avuy hi han fet el Govern qu'hem patit y que han portat al comerç a la bancarrota, pujantli l'canvi sobre l'estranger a 42 per 100?

Una de las consecuencias de l'autonomia deuria ésser un estudi serió de la part proporcional que correspongués a Catalunya de la moneda de plata en circulació, tenint en compte sa població y la contribució que paga y altres antecedents si s'considerés necessari, y allavoras obtenir del Estat, la facultat de retirar aquesta moneda y poguerla encunyar de nou, en forma diferenta de l'altra, p. e. ab la inscripció «Estat Espanyol.—Regió Catalana»; podriam nosaltres posar en circulació tota la que 'ns correspongués, ó bé, si podíam, retirarne una part, y per aquet medi conseguiriám de mica en mica anar regularisant la situació monetaria

y financiera per una administració impossible de tenir ab Govern qu'ens han abarrodat de sos desacerts, ens han abarrodat de plata, portantnos a la miseria, que cada dia s'fa més pahorosa y que será de fatals consecuencias pera Catalunya.

Vagi apuntant, senyor Romero, però sàpiga y entengui que 'ls representants qu'enviém a las Corts saben lo que diuen y perque ho diuen, sino tant se valdria que hi enviéssim cureros.

S. Tejèro.

NOTES BIBLIOGRÁFIQUES

Hem rebut lo primer quadern, dels sis de que s'heu compondre, del treball titolat: *Método racional de gramática. Ejercicios teórico-prácticos de lenguaje, composición y redacción de documentos, arreglados para las escuelas de ambos sexos de Cataluña*, per D. Pere Ribera y Cabré. Tipografia Tarraconense; Mendez Nuñez, 5, Tarragona.

Son molt necessaris treballs com lo qu'hem esmentat mentres aci Catalunya s'hagi d'ensenyar als minyons en castellá, llengüa que 'ls hi es del tot estrangera. Donchs res més dificil a un noy qu'haver de pendre les primeres nocions d'ensenyança en parla que no ha mamat; y per xó, avuy per avuy, també res més necessari qu'esmerçar força d'enginy en adabtar medis los més apropiats pera vencer eixes dificultats pedagògiques, y ferlosli assequibles lo que tan revés els hi es.

Per aixó estém plenament satisfets de la tasca qu'ha començat lo senyor Ribera, la que voldriam, y n'estém segurs que portará a bon fi. Y per altra part als mestres catalans los hi será molt útil pera ensenyar en llurs escoles, y als noys de grandíssim profit pera avançar pel camí de la cultura intel·lectual, de que tant assedegat n'está 'l nostre poble.

No duptem, donchs, gens ni mica que 'l treball del senyor Ribera, professor normal y director d'una de les escoles de Constantí, será recompensat de tot lo Magisteri Catalá, adobtant son sistema, a fi de traure força profit en la ensenyança de la jovenalla, que es la esperança y l'endemá de tot poble, y més que de cap, de Catalunya.

Joseph Moragas.

Tortosa, Octubre de 1901.

L'home proposa y Deu disposa

(HISTORICH)

Era lo mes de Febré de l'any 1836.

Lo temps no semblava propi d'aquella época per lo bonansible qu'era. Tan es aixís, que convenientli molt anar á Vinaroz desde Amposta á D. Joseph Chisverte, y no tenint prou confiança de fer lo viatge per terra perquè tenir por als carlistes que á totes hores molestaven als passatgers dels cotxes que feyen lo servici entre Tortosa, Amposta y Vinaroz, se determiná fer lo viatge per mar, tenint en conte lo bon temps que relativament feya.

Al passar per Amposta un barco velatxero de la matricula de Tortosa que anava á Vinaroz, demaná passatge pera n' aquest port, sentli concedit inmediatamente, pues lo patró del bastiment resultá ser un intim amich del senyor Chisverte.

Sortiren, pues, d' Amposta lo dia quatre dels citats mes y any.

Después de pernoctar una nit á les barraques de la Gola, sortiren del riu lo mati següent, tenint calma de mar y vent, obligantlos á estar tot lo dia á la vista de la illa de Buda, girantse al ferse fosch un ventet fresch de proa, y no agradantli gayre al patró, maná fer rumbo al port del Fangá.

Encara, com aquell que diu, no havien donat fondo, ja foren visitats per uns quants carlistes destacats de les forces que hi havien á Ampolla, los quals demanaren al patró que 'ls fes portar en la llanxa á la citada població marítima.

Después d' estar dos dies fondejats á n' aquella port natural, sortiren en vent d' enterra, pero com n' hi havia poch, posaren la llanxa á proa del barco, ajudantli en los rems. Feyen tant poch cami, que 'ls costá tot lo dia posarse fora de puntas.

Cap allá la una de la matinada se 'ls girá vent Noroeste, ó sigue 'l mastral, com diem per aquí; tan fortes comensaven á ser les ratxes, que's ya fer precis arriar lo guanete y la vela mestra, y sent impossible agafar lo port de Vinaroz, no tingueren altre ramey que seguir lo temps y fer rumbo á Ibisca, corrent tota la nit y part del dia sigüent, mancantlos lo vent al poch rato después d' haver descubert la citada illa, y no podén arribar al port hasta l'altre dia.

Después d' estar vuyt dies per forsa á n' aquella montanyosa població, pugueren ferse á la mar tenint vent en popa, que 'ls permeté navegar tot aquell dia y part de la nit, arribán á la vista de Vinaroz, d' ahont no pogueren passar per haverse fet calma, indicán aixó un cambi de temps.

Al poch rato sortiren de duptes, pues la llampadissa que 's veyá per la costa, acabá ab pluja y vent, obligantlos á buscar sopluig al port dels Aufachs; mes al arribar á la mateixa bocana venen que á causa dels cops de mar y 'l vent tan fort que feya, era completament impossible enfilear l' entrada, y no tingueren més ramey que virar y fer rumbo altra vegada cap á Ponent; mes com lo vent anava creixent cada

vegada més, se va fer precis arriar les veles y navegar en lo trinquet sol.

Veyént lo patró que no 'ls seria possible agafar lo port de Castelló ni 'l de Morvedre, acordaren donar la popa al vent y fer rembo altra vegada á Ibisca, pero era tan y tant fort aquell temporal, que la tripulació prepará les eynes pera tirar carrech al mar.

Les montanyes d' aygua que pegaven contra 'l velatxero eren tan grans, que 'l feyen anar com una crosta d' anou.

Lo senyor Chisverte, lancat á la cambra, s' encomanava ja á Deu y 's despedia mentalment de la seva familia.

Per fi, la lluna iluminá aquella planuria, y 'ls permeté descubrir la montanya de Sant Antoni, que hi ha á la illa de Ibisca.

Ab gran satisfacció y cabecejant encara 'l barco, pugueren agafar per segona vegada aquell port, que al sortir d' Amposta, ni 's recordaven de que al mon estés.

Después de catorze dies d' estar presoners á causa del mal temps, se 'ls presentá un dia relativament bó y 'l aprofitaren pera ferse á la mar dirigint se á Vinaroz, ahont tampoch pugueren arribar per haberse 'ls girat lo vent contrari y sentlos més facil fondejarse als Aufachs, passaren después en la llanxa al citat port.

Lo senyor Chisverte al veurers á terra, jurá no embarcarse may més, pues un viatge que l' hauria pogut fer en molt poques hores, per fugir de lo qu' éll creva un perill, se posá en brassos d' un altre que li hauria pogut costar molt car, á no haver arreplegat un barco tan mariner com aquell y una tripulació tota de ferro.

Después d' acabada la feyna que tenia á n' aquella ciutat dit senyor, agafá lo primé correu sortin cap á la vila d' Amposta, ahont tots ja 's creven que 'ls peixos se l' havien esmorsat, porque feya un mes y mitj que s' havia embarcat pera fer un viatge de tres ó quatre dies.

Aixó ens probará una vegada més, que del temps no mo'n podém fiar may y que 's molt cert aquell ditxo que diu.... *L'home proposa y Deu disposa!*

E. Cantero y Hernandez.

Tortosa, Octubre de 1901.

TEMPESTAT

Negres núvols lo cel tapan que mirarlos fá fredat; espessos, grossos, compactes prenen formas de jegant. Impelits per cruent oratje més que corrent van volant y sempre de nous ne passen sense que s' acabin may. De lo fons del bosch los arbres, comensan á murmurar, augurant una tempesta que no tarda en esclatar. Grossas gotas despedeixen los núvols que van prenyats, y un fort vent doblega 'ls arbres que 'l saludan á son pas. Remolina 'l vent las fullas, que fan un concert estrany; lo llampech ab claror blanca deixa 'l bosch il·luminat,

y del tró lo terratremol reproduhinse per l' espay, sembla la véu de justicia que lo cel vá demanant.

Los crits de los llops qu' adolan, de las ólivas los cants

y la mar que de lluny brama, fan omplir lo cor d' esglay.

Tot es soletat, tristesa, sots tenebras troba 'l pas, fins sembla que la tempesta vol enfondrar lo creat.

Lo immens ramor de la pluja que demunt las fullas cau, l' aygua que vá despenyantse en cascadas colossals,

fent una espuma rogenca de color de terra ó sanch, y 'ls xiulets del vent, fan fresa y molt més encar' ne fá, lo llam qu' en lo cel dibuixa rastre de foch infernal.

il·luminant tant trist quadro, per deixar-lo en fosquedat, com si encar' se des vergonya de mirar lo mal que fá.

Se senten de lluny campanas qu' en lo poble están tocant per allunyar la tempesta ab lo só de lo metall;

y aixó dura horas y horas, l' aygua tot ho vá arrastrant

y cap á la mar ho porta, que aterroritza ab sos brams, com si donalli tal presa, intentés ferla callar.

Van aclarintse los núvols, la tempesta 's vá allunyant, la lluna 'l bosch il·lumina ab un trist tremolench raig.

Mirarlo causa tristesa: jeuben arbres doblegats,

tot es sembrat de malesa; de palets y pedregam.

Passa 'l temps y tot ho borra, passa 'l temps y torna á estar com avants estava 'l bosch, y ningú 's recorda ja, de la tempestat passada fins que un' altre 'n tornarà.

J. Sanchez Cano.

NOTICIES

Nostre benvolgut amich y company l' atitllat escriptor En Raymon Casellas ens ha honrat enviatnos un exemplar de sa darrera obra, titolada *Els Sots feréstechs*, impresa ab molt de gust.

Lo Dr. D. Joseph Alcoverro y Caros, ha tingut, també, l' amabilitat de regalarnos un exemplar de les *Faules d' Ysop*, en vers traduhit directament del grech.

Al ferloshi present nostre agrahiment enviém á sos il·lustrats autors nostra coral enhorabona, prometent emitir nostre humil judici en lo próxim número de LA VEU DE TORTOSA.

No es tan sols en lo Camp de Tarragona ahont la cullita del oli se presenta bé. Als baixos d' Aragó, á la estensa comarca de la Ribera del Ebre y á Andalucia, es tan abundant com aquí. Las olivas se mantenen bonas y en tanta cantitat com poch anys s' haige vist. Sabém també per aichs nostres vinguets de fora, que á la França, á l'Italia, especialment á Niça, se presenta també la cullita del oli inmillorable.

Nostre distingit amich D. Reynaldo Brea ha sortit cap á Beceit al objecte d' intervindre en lo replanteig del segon tros de carratera que desd' aquell poble enllassará ab la de Gandesa y Tortosa.

Lo dijous morí á nostra ciutat la virtuosa Sra. D.ª Mariana Borrás Pradella, esposa de nostre particular amich lo Comandant d' Infanteria D. Jaume Tarrés y Vila.

Preguéem á Deu per l' ánima de la difunta y enviém á son afligit espos la expressió de nostre mes sentit condol.

Tancada la suscripció qu' obrirem en nostre selmanari en benefici dels pescadors del Goleró, abans d' ahir ferent entrega de la cantitat recaudada, quin import total es de Ptas. 110'00.

Remerciém als Senyors que contribuiren á la mateixa.

Avuy á las tres y mitja de la tarde fara lo seu debut á la Plassa de Toros d' aquesta ciutat, la tan aplaudida Companyia gimnástica de Mr. Luis, de la que forma part lo tan popular clown Tony-Assan y les aplaudides artistes senyoretas Estrella y Rosita.

En lo carré de Sant Blay s' ha efectuat lo sorteig del aparato gelador de Xampany ab les sis artistiques copes, y 'ls dos floreros de porcelana que rifaven pera reunir fondos per ajudar á sufragar los gastos de la festa de dit carrer, sent agraciats los números 1.119 y 102 respectivament.

La Sucursal del Banch d' Espanya, recorda respecte á la recullida de bitllets de l' emisió del primer de Juliol de 1876 (bust de Lope de Vega), que pel Consell de govern del Banch s' han adoptat els següents acorts:

Primer. Que 's prorrogui fins á últims d' Octubre l' admisió á rebols á qualsevol Caixa del Banch de «tots els bitllets de las duas series» de dita emisió.

Segon. Que después de transcorregut l' esmentat temps s' admetin els esmentats bitllets per las Sucursals pera son reconeixement y remissió al Banch estampant al dors de cada un la firma del presentador, sense quin requisit no se 'ls facilitarà 'l corresponent rebut.

Circulan ya ab grant regularitat los trens de Valencia que sufrian trashed entre Amposta y Ampolla á causa de las últimas plujas.

Ha sigut nombrat registrador de la propietat de Tortosa, D. Ferran Sepúlveda y Quirós, que serveys actualment en Murcia.

Lo dia 21 del corrent, se pagarán á l' Alcaldia de Tortosa les expropiacions del terme municipal de Tivenys.

En les excavacions de la nova Iglesia, en construcció, del carrer de la Mercé, s' han descubert noves troballes arqueològiques entre les que hi figura una sepultura del temps dels romans.

Pera nit, á les nou, estava anunciat un mitin de propaganda contra l' impost dels consums en lo teatre Principal d' aquesta ciutat.

No podem adelantar cap noticia per

la rahó que en la mateixa hora entrava en premsa nostre periódich.

Demà pel matí se celebraran a Tarragona solemnes funerals en sufragi de l'ànima de nostre malaguanyat amic D. Pere Anton Torres.—(Q. A. C. S.)

En compliment de lo que prevé l' reglament oficial de las Escuelas d' Arquitectura, la de Barcelona ha organitzat una excursió de sos deixebles baix la direcció d' alguns professors, al objecte de visitar varis importants monuments arquitectònics de Catalunya. La Diputació, que sosté l' Escola, ha concedit en el present exercici la quantitat que vé al efecte consignada en pressupost, permetent d' aquet modo reanudar tals excursions, anys ha interrompidas, que sens dubte han de sér de profitosa ensenyansa.

Vint son los deixebles incrits pera verificar la excursió que comensá ahir. Los principals monuments visitats seran las antigas iglesias de Tarrassa, la catedral de Manresa, la iglesia parroquial de Agramunt, lo convent de Bellpuig, la catedral antiga de Lleyda, lo monastir de Poblet, las murallas, l' acueducto y la catedral de Tarragona y la catedral de Tortosa.

Aquesta setmana arribará la numerosa Companyia del senyor Macip, que ha d' actuar en lo teatro Principal d' aquesta ciutat.

La Empresa ha obert un abono pera deu funcions, en un 20 per 100 de rebaixa sobre ls preus ordinaris.

Aquestos seran 7.50 pessetes per funció los palcos y 1.50 les butaques.

Los preus pera ls senyors abonats seran deu funcions, 60 pessetes los palcos y 12 les butaques.

Perá tota classe de detalls pot dirigirse al publich á D. Obdulio Rodriguez: «La Literaria», Moncada, 1.

ALS AGRICULTORS

En los magatzems de D. Martí Gilabert se venen a preus sens competencia, fabes de Mahó y del pais, blat de totes classes y ordi. propis pera la sembra y d' una qualitat molt excelent.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 13, Ntra. Sra. del Remey.—Dilluns, 14, Sant Calixto.—Dimars, 15, Santa Teresa de Jesús.—Dimercres, 16, Sant Galo.—Dijous, 17, Santa Eduvigis.—Divendres, 18, Sant Lluch.—Dissapte, 19, Sant l'ere de Alcántara.

BATXILLERÍAS

UNA PLAGA DE FOTÓGRAFOS

Aixis com á la Manxa 's queixan de la llagosta, á Londres se planven d' un altra plaga, que si no malmet els camps produeix considerables molestias á la gent politica, que per poch que valgui sempre ha de ser tinguda en més que la xèixa. (Entenguin que parlém dels politichs inglesos, donchs els espanyols ningú els pagaria ni á pes de rostoll).

La plaga es de fotógrafos, y vé de Nort-América, y son en tan gran número 'ls exemplars de l' especie que han

caygut assobre la ciutat del Tamesis, que, d' aspirant á regidor per amunt, no hi há ningú que al menos no 's vegi ab quatre cambras enfocadas al davant encara no surt al carrer.

Aquets fotógrafos al vol fan tots els papers de l' auca, pera obtindre un «cliché» de tal ó qual personatge; espian els seus passos, las sevas més insignificants accions, y quan ja tenen la pessa á tret... ¡clach!... per tot te deixó.

Ab tot sembla que aquesta epidemia fotografica no es nova d' ara, donchs anys enrera Londres va sofrirne un'altra invasió, havent sigut un dels atacats l' eminent Gladstone. L'agressor... vuy dir, el fotógrafo que sabia positivament l' hora en que aquell havia de sortir de casa seva, va emboscarse en una escala propera á la de la casa ahont vivia l' esmentat personatge, esperant «Kodak» en mi á la victima.

A l' hora senyalada va sortir de la casa un senyor ab tot el tirat de gran personatge, acompanyat d' un altre que si fá ó no fá tenia ayre de ser de tanta suposició com el primer. Ara bé, com el fotógrafo no coneixia á M. Gladstone, del que no 'n sabia més que las senyas personals y 'ls esmentats senyors eran tots dos de la mateixa edat y no oferian cap detall particular que pogués indicar al retratista quin dels dos era «el hombre de la montaña», l' home no sabia á quin dels dos triar. Per altra part tenia l' convenciment de que un dels dos havia de ser Mr. Gladstone, per quin motiu va determinar seguirlos acostantshi tant com podia pera mirar de recullir algún detall de la conversa, que li indiqués á quin dels dos havia d' escullir. Tot va ser inútil; els incògnits personatges res varen dir que correspongués als propòsits del fotógrafo.

Per fi 'ls dos senyors van entrar al Hyde Park, excitant cada vegada més la curiositat del artista ambulante, el qui perdent de cop la paciència y la vergonya va encararse davant del misteriós parell, emprenentlo ab els següents termes.

—Senyors, m' han dit que un de vostés es Mr. Gladstone; y jo voldria saber quin dels dos ho es.

—Jo sóch Mr. Gladstone,—va respondre el gran estadista, bon tros parat.

El yaquee va respirar, afegint á continuació, dirigintse al interpelat:

—Gracias. Ara y vol fer el favor de posarse de perfil? Aixis, naturalitat, sobre tot molta naturalitat.

En Gladstone, cada vegada més intrigat, va obeir sense cap resistencia, aprofitant l' ocasió d' el fotógrafo para treure una instantania. Després se va despedir atentament del retratat, plé de la més viva satisfacció. Y es el cas que l' aventurer d' abir es avuy una de las primeras fortunas yankis y que en el seu saló hi figura la instantania que va treure á en Gladstone. Ara falta saber com ha fet tan rapidament aquets diners; ell diu que fotografiant y després de tot podria ser veritat que hagués «enfocat» las butxacas d' algu.

Un Batxiller.

CURIOSITATS

ANÉCDOTA

El Pare Sant, Lleó X, era molt cuy-

dadós de les Ordres religioses y d' un modo especial de les que hi havia establertes en la capital del mon cristiá.

Per xó tenia la costum de visitarles molt sovint y solia fer cada dia que tornant de passeig entrava en alguna esglesia á fer l' Estació al Santíssim Sagrament.

Mes, boy que sempre ho feya sens avisar; potser més que per rés pera escabullirse de manifestacions sorolloses y modals massa complimenters, que á sa gran modestia no hi esqueyan.

Una vegada, donchs, va entrar en una esglesia pertanyent á certa Ordre religiosa. Se n' aná de cap á la capella del Santíssim y s' agenollá en un reclinatori que hi havia. El Pare Sant vegé que tot estava roblert de polcim y per força tenia d' embrutarse 'ls colzes si se hi reclinava. Aleshores ab la punta d' un dit hi escrigué «Lleó X.»

Fetes ses oracions s' interná cap al convent, ahont al veure'l Sant Pare tot seguit tocaren á Comunitat á fi de saludarlo y besarli 'l peu.

Alló fou una sorpresa, que no cal dir quan grata tenia d' esser á n' aquells pobrets religiosos que en aytal visita se consideraven els més sortosos del mon.

Per aquet motiu, els novicis que sempre solen esser en els convents la gent més atrevida y menys meditosa com á joves que son, suplicaren al Sant Pare que 's dignes deixarlos hi una penyora com á recordança de sa visita. Aixis els hi prometé. Més, en vista que no 'ls hi donava, tornaren á suplicarli, y 'ls hi torná á prometre; pró ab tot y aixó'l Pare Sant ja se'n anava cap al carrer quan uns quants novicis no volguent perdre la bona ocasió, li recordaren humilment si se'n havia oblidat de la prometenca, á la que respongué Lleó X; no fillets meus, si ja os la he deixada, aneu á la capella del Santíssim y en aquell reclinatori la hi trobareu.

A corre-cuyta y plens de goig hi anaren, tots creguts de trovarhi un llibre ó be un objecte valios; pró, quin desengany, y més que rés, quina llixó á n' aquells novicis! A veure escrit en el demunt del reclinatori «Lleó X» ja entengueren lo que volia dir.

Llurs ulls s' asnyguaren de llágrimes y llurs cors de tristor al veure llur indignitat per no tindre les coses curioses y netissimes com corresponen del Lloch més sant y sagrat d' aci la terra.

La lliçó fou ben apresada y sobre tot, ben plorada.

Jordi Jordà.

Tortosa Octubre, 1901.

MAXIMES

—Lo més astut sempre venç lo més fort.

—Devegades es pitjor lo remey, que no lo mal.

—A quals pares, tals fills.

—Perillós es socórrer los malvats.

—Lo mentider no es cregut, per molt que diga veritats.

—Sovintment lo més útil es axó que hom menyspreua.

—Lo poble es mal jutge.

—L' hom pobre muda de senyor, mes no de sort.

—No dengau entrada als dolents.

Traducció de A. Bulbena

VARIETATS

DESCUBRIMENTS E INVENCIONS DESPRÉS DE JESUCRIST.

- 1295 Marco Polo porta la brújula de la Xina.
- 1300 Lo P. Alexandre Spina inventa las ulleras.
- 1306 S' inventa lo paper de draps.
- 1330 Son inventadas las notas musicals.
- 1360 S' inventa l' ayguardent.
- 1410 S' estableix lo primer Banc mercantil á Barcelona.
- 1430 Se comensá á utilizar lo cotó en los teixits á Manchesters y Lancaster.
- 2435 S' inventa la pintura al oli.
- 1450 Guttemberg inventa la impremta.
- 1452 Tomás Finiquena imprimeix lo primer gravat al buril.
- 1460 S' estableix la primera fábrica de seda.

CANTARELLAS

Cada dia al saludarte, sento goig y tremolor; que m' agradas, nena hermosa, tant com ta mare 'm fa por.

Jo comparo á ma promesa, al foch que fa bullir l' olla; que li agrada 'l que li dich, pero es massa boca-molla.

J.ume Casas Pallerol.

PASSA TEMPS

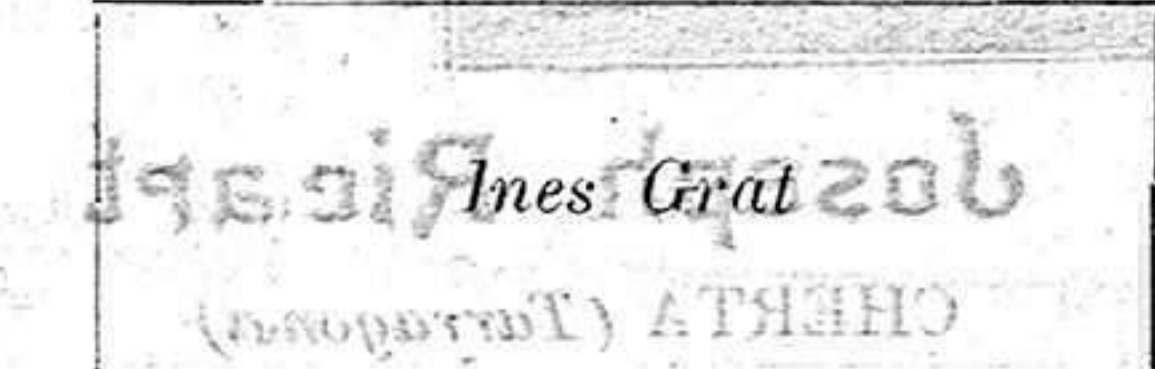
JEROGLIFICH COMPRIMIT

Ten da

XARADA RÁPIDA

La primera es pronom; la segona nota musical. Tot auell.

TARJETA

Combinant aquestas lletras resultarà lo nom d' un poble de Tarragona.

FRASE-FUGA DE VO: ALS

M.lts d.ls m.ls s.n r.s.lts d.ls .b.s.s p.rp.tr.ts

Les solucions al número próxim.

SOLUCIONS AL NUMERO ANTERIOR

Al jeroglifich: Maranya.
A la xarada rápida: Colomi.
A la conversa: Tila.
A la frase fuga de vocals: Lo mal de las ratas lo fan unas y 'l pagan las otras.

Manel Toga Munt.

Tortosa, Octubre de 1901.

Imp. de E. Cantero, Sau Blay 34, Tortosa.

MORESO

GRAN Botiga de calsat de totes classes

SABATES Y BOTINES D' ISTIU

Confecció esmerada pera 'ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.—Preus fixos.
Ventes al contat.

PLASSA DE LA SEU Y ARCH DEL ROMEU.—TORTOSA

ARTHUR MESTRE

Gran surtit de Petaques, Paraygues, Pipes, Parassols, Bastons, Colls, Punys, Mitjes, Mitjons, Joguets, Puntilles, Brodats, Perfumeria, Acordeons, Objectes pera regalos y tota classe d' articles pera barbers.

GRAN SURTIT DE QUARTINES JAPONESES EN CARTÓ DE TOTES MIDES Y VENTALLS DE TOTES CLASSES, CORBATES, QUINCALLA, GUANTS, ETC.

Carrés d' En Carbó, 11 y 13 y Pescadors, 1 TORTOSA

LLIBRERÍA, COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

DE

D. **Abdulo Rodriguez**

Carré de Moncada, 1

TORTOSA

LA CHERTOLINA

XOCOLATE Y LLEGITIM TURRÓ DE CHERTA

Joseph Ricart
CHERTA (Tarragona)

IMPRESMA DE E. Cantero y Hernandez

IMPRESIONS PERA 'L COMERS: Factures; Cartes; Memorandums; Accions; Sobres; Prospectes; Lletres; Chéchs; Pagaré; Esqueles; Circulars; Notes de preus; Estats; Rebuts; Catálechs; Talonaris; Volants; Modelació pera oficines; etc., etc. Impresions ab tinta de copió.

CROMOTIPOGRAFIES

Títuls honorífichs
Etiquetes de totes classes;
Invitacions;
Targetes;
Participacions de casament;
De naixement;
De primera Missa
De Professió Religiosa;
Recordatoris y tota classe de treballs fantasia.

Especialitat ab impresions artístiques sobre satí, papé japonés y pergamí.

Vinyetes modernistes y caracters gòtich del sigle xv

Varietat en clixés pera goigs y escapolaris.

Targetes visita desde una pesseta lo cent.

IMPRESIO DE OBRES DE TEXT: Periodichs; Revistes; Memories; Reglaments; Follets; Obres científiques y Literaries, etc., etc.

Esqueles defunció. — Impresos ab tinta blanca sobre papé negre ó cartolina. Treballs artístichs á varies tintes. — Cromos pera felicitacions y Carnets pera festes y menús. — Impresió de targetes postals.

TIMBRES DE GOMA.—PLANXES DE FERRO ESMALTAT

Timbres de caoutchouc. — Tintes pera sellá. — Tampons, Caixes, Montures, etc. etc.

Carré de San Blay, 34. — Tortosa